Evropski parlament

renew europe.

Bruselj, 13. oktober 2026

Spoštovani,

v nadaljevanju vam pošiljamo komentar evropske poslanke Irene Joveve (Renew/Svoboda), soavtorice evropske medijske zakonodaje, o aktualnem dogajanju glede RTVS:

“Najnovejša izjava premierja Janeza Janše, da naj bi RTV-prispevek po novem plačevali “prostovoljno” zgolj tisti, ki to želijo, je vrhunec političnega cinizma. Hkrati tudi dokončno razgalja resnični namen celotnega referendumskega manevra. Nikoli jim ni šlo za skrb za denarnice državljank in državljanov, temveč za poskus finančnega uničenja ter politične podreditve osrednjega javnega medija.

Referendumsko vprašanje se je nanašalo izključno na način financiranja RTVS, ne pa na obstoj ali ukinitev javnega medijskega servisa. Javne medije poleg nacionalne zakonodaje ščiti tudi zakonodaja EU. Poskusi predsednika vlade in njegove stranke SDS, da bi relativizirali voljo volivk in volivcev z namigovanji o nepravilnostih in napovedmi samovoljnih ukrepov so zgolj prozoren slepilni manever, ki odraža globoko frustracijo nad javnim dobrim in neodvisnim novinarstvom. Moti jih obstoj javnega medija, ki ga ne morejo politično obvladovati.

Poudariti velja, da je stabilnost javnih medijev zavezujoča tako po slovenskem pravnem redu kot po evropskem pravu. Peti člen Evropskega akta o svobodi medijev (EMFA) nedvoumno določa, da “države članice zagotovijo, da postopki financiranja za ponudnike javnih medijskih storitev temeljijo na vnaprej določenih preglednih in objektivnih merilih. S temi postopki financiranja se zagotovi, da imajo ponudniki javnih medijskih storitev ustrezna, vzdržna in predvidljiva finančna sredstva, ki ustrezajo izpolnjevanju in zmogljivosti za razvoj v okviru njihovih nalog javne službe. Ta finančna sredstva so tolikšna, da je zagotovljena uredniška neodvisnost ponudnikov javnih medijskih storitev.“

V omenjeni zakonodaji so javni medijski servisi prepoznani kot javno dobro in prepričana sem, da bi tako odločila tudi evropska sodišča. “Prostovoljni” prispevek brez zanesljivih virov financiranja ni rešitev, pač pa recept za finančno destabilizacijo javnega medija.

Podobno bi opozorila še na en del iste medijske zakonodaje in sicer, da se vodstev javnih medijev pred iztekom mandata ne sme samovoljno razreševati brez vnaprej določenih zakonskih pogojev in sodnega nadzora. Vladni predlogi, ki predvidevajo preoblikovanje vodstvenih struktur z namenom vnovične politične nastavitve generalnega direktorja, predstavljajo neposredno kršitev teh določb.

Evropski akt o svobodi medijev smo sprejeli prav zato, da javni mediji ne bi bili odvisni od političnih kapric vsakokratne oblasti. Kot evropska poslanka in soavtorica omenjene zakonodaje bom v zaščiti javnega interesa uporabila vse razpoložljive politične in pravne poti, doma in na evropski ravni, da preprečim kršitve evropske zakonodaje.

Vladi in njenemu predsedniku svetujem, naj se nemudoma vzdržita potez, ki Slovenijo vodijo v konflikt s pravnim redom Evropske unije. Poskusi podreditve javnih medijev, blatenje novinark in novinarjev ter spodkopavanje demokratičnih institucij so Sloveniji v preteklosti že prinesli ostra opozorila iz Bruslja in resno načeli njen ugled. Ti spomini so v evropskih institucijah še vedno zelo živi in ponovitve takšnih praks ne bomo dopustili.

Volje ljudstva si ni mogoče razlagati glede na lastne potrebe. Enako velja za evropsko pravo.

Zato za konec predsedniku vlade še sporočam, da kljub ciničnim idejam o "prostovoljnih" prispevkih obstaja nekaj, kar nikakor ni in ne more biti prostovoljno: spoštovanje pravil demokracije."

Za kakršnekoli dodatne informacije ali izjave evropske poslanke smo vam na voljo.

Lep pozdrav,

joveva
Irena Joveva
poslanka Evropskega parlamenta

Pisarna evropske poslanke
Irene Joveve

Kersnikova ulica 3, 1000 Ljubljana
(+386) 51 282 828
pisarna@irenajoveva.si
www.irenajoveva.si